

NÚM. 9. TARDOR-HIVERN 2023

ENRA DATS

LA REVISTA DE RADARS

PUBLICACIÓ ELABORADA PER L'EQUIP DE:

PER A LA GENT GRAN DE
PREMIÀ DE MAR

Ajuntament de
Barcelona

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

Ajuntament de
Premià de Mar

EDITORIAL

Hola, radarenques i radarencs, ho heu aconseguit!

Des de fa uns mesos que us aneu trobant per visitar espais emblemàtics de la nostra vila (el Museu Romà), i diferents indrets premianencs (la Lió, l'espai Radars, l'eixida de la rectoria...). Aquestes trobades pensem que han estat un èxit pel nombre de persones assistents i per l'ambient que hi ha hagut. Han estat moments de compartir xerrades, jocs, berenar...

Aquestes activitats demostren dues coses: que la gent de Radars té ganes de trobar-se, gaudir, i compartir i que les diverses entitats premianenques que formen part de la Taula Radars, tenen ganes de col·laborar i facilitar aquestes trobades.

Per tant, continuarem! I millorarem!

Per a aconseguir-ho serà bàsica la vostra participació venint a les diferents activitats que es seguiran convocant, i fent propostes per a les trobades. Propostes de lloc i de contingut: és a dir, on voleu que ens trobem i què voleu fer en aquestes trobades (tipus de jocs, música en viu o enllaunada, explicar històries premianenques, o qualsevol altra proposta que us vingui de gust). Ens ho podeu comentar directament quan us truquem per estar en contacte amb vosaltres.

Aquest final d'any hem viscut molts canvis a Radars. La Festa Radars es va fer al mes d'octubre i va ser tot un èxit. Ara la família Radars ha fet una bona crescuda, tant en nombre de voluntàries com d'usuàries.

També ens hem mudat a l'Ajuntament, per estar en un espai més cèntric i més a prop de tothom. A més, l'any vinent tenim moltes propostes per a fer-vos. Al final d'aquest número, trobareu un calendari perquè les apunteu totes. Us hi esperem a tots i totes!

DESCOBRIM PREMIÀ

Les cases de cos....

Les cases de cos....

Son els habitatges més antics, i l'herència arquitectònica de Premià de Mar.

Es tracta de les edificacions més característiques de la comarca del Maresme i és el tipus de construcció unifamiliar més estesa que es va desenvolupar en el període preindustrial i industrialització.

Aquests habitatges acostumaven a mesurar uns cinc metres d'amplada (moltes vegades eren més estretes). Van ser construïdes pels industrials locals, per ser utilitzades com a llars pels seus treballadors.

Aquestes cases de cos són del segle XVIII i eren l'habitatge dels pescadors catalans. Una imatge molt característica de les viles del Maresme era la de les cases de cos mirant l'horitzó a primera línia de mar, amb l'entrada plena de tots els estris de pesca recolzats a la paret, i al darrere el pati i el safareig.

Cases de cos del Carrer Colom

LA NOSTRA GENT

Maria Dolors Cassà i Collell

Vaig néixer a Premià de Mar el 6 de desembre de l'any 1937, a can Cosme. Els pares n'eren els masovers. Soc la petita de casa i em porto 13 anys amb la meva germana. Diuen que vaig néixer perquè el pare volia un nen! De petita era força entremaliada i una mica salvatge. Quan vaig fer 7 anys passo a l'escola pública amb la professora Pilar. M'hi vaig trobar molt bé, i vam acabar sent amigues. Ella ens feia treballar molt, i a mi m'agradava i a més ja m'anava bé, així no havia de treballar tant a casa, on sempre hi havia feina! Eren uns altres temps, a l'escola tot es feia en castellà i cada dia es cantava el "Cara al sol". Les meves vacances d'estiu eren curtes! Tres dies per sant Joan, i després a treballar: cuidar gallines, collir productes de l'horta del pare...

Fins els 14 anys, em recordo estudiant i treballant sempre. Només algun diumenge podia quedar amb les amigues. Érem tres, i ens hem anat veient tota la vida.

Quan vaig acabar l'escola vaig seguir treballant amb el pare, que s'havia passat a les plantes amb flor. Jo m'encarregava dels conills que la mare havia decidit tenir. -Però jo no els mato, eh mare?-

Cap els 20 anys vaig estar treballant un any i mig a la fabriqueta, i foren temps de cine a l'Amistat, passejades pel Camí Ral, i primers contactes amb nois. Però de lluny!

Els anys 60, els començo treballant en una perfumeria al carrer de la plaça, cantonada carrer de la farmàcia, ajudant a casa i, amb les amigues, anant al cine i al Bellamar a ballar. Però seguia molt selectiva amb els nois, i els mantenia sota control xerrant tota l'estona quan em treien a ballar. Xerrant no podien pensar en altres coses!

La setmana santa de 1960 sortint del cine amb la Cati, vàrem trobar un grup de nois, i ella en coneixia un. Ens posàrem a xerrar. En el grup hi era en Josep, calb però interessant! Em va anar molt al darrere; ben plantat, maco, alt, xerraire, però... calb! Era 9 anys més gran. Al final em va agradar, més, i més, i per sempre. Ens vam casar el 1961 a la Cisa, un 4 de juliol. El seu pare, l'avi Joan, ja demanava nets des del primer dia. La Núria neix el 1963 i la Neus el 1965. He tingut unes filles molt maques!!

En Josep era químic i sempre es va guanyar bé la vida. Jo cuidava de la mainada i de la casa, que ha estat sempre la mateixa, a la carretera de Vilassar.

Ja fa uns anys ell va morir. Amb ell, les nenes i la família he estat molt feliç.

També vaig estar molt lligada al museu de Premià, que tenia restes romanes i arqueologia marina, i que es va acabar tancant. Valdria la pena recuperar-lo!

Estic a RADARS per casualitat, vaig trucar-vos i aquí estic. Feu una bona feina!

Premià de Mar, tardor de 2023

LA NOSTRA GENT

Maria Dolors Miralles Pérez

Vaig néixer a Premià de Mar l'any 1936, en un pis petitó del carrer Sevilla (ara Marina). Era la darrera d'una família de tres fills, i recordo molt bé que a la terrassa de casa hi teníem gallines i conills. El pare feia de pagès a Can Cosme, i la mare anava cada dia a peu fins a l'única fàbrica de Premià de Dalt. Els pares ho varen passar molt malament els anys de la postguerra, però a casa mai vam passar gana. Érem pagesos.

Fins els 14 anys vaig anar a l'escola nacional, on vaig fer amigues que encara em duren. L'escola era coneguda com "l'escola de donya Pilar", tota una institució entre les nenes d'aquell temps.

Als 14 anys entro a treballar a Can Sempere, primer fent bitlles i un cop ja formada, teixint paracaigudes amb fil de seda natural.

Als 18, havent après a calcar, treballo en un taller de gravats. Era una feina molt més especialitzada, i preparàvem amb tinta xinesa i ploma els vidres per a fer estampació. Si ho fèiem bé, anàvem molt buscades.

Uns anys abans, als 15, vaig començar a festejar amb en Pau que era un xic més jove que jo. Ara, 71 anys després, continuem junts, però recordo que ens havíem plantejat de deixar-ho estar perquè érem massa joves i "això nostre no anirà enlloc".

Ens casem el 3 de juliol de 1961, després de 10 anys de festeig, i anem a viure a casa d'en Pau, amb sa mare, vidua. Ella, aleshores treballava al Vapor Vell, i poc temps després es va jubilar i va poder ajudar-nos cuidant al dos fills que hem tingut. La Montse, va néixer el 1962. Jo la podia acompanyar a escola gràcies a treballar a Can Estrada, un taller de gravació ubicat davant del col·legi. En Jaume neix el 1965.

En aquells anys, amb el meu marit i la meva cunyada, ens vam independitzar muntant el nostre propi taller de gravació aquí a Premià.

Van ser anys de treballar molt, i estalviar. Amb uns amics ens vàrem construir a Sant Miquel d'Aro una casa adossada on passàvem els estius sencers, però m'hi enduia la feina per fer-la allà.

La sogra, la mare d'en Pau, va viure amb nosaltres fins el seus 96 anys, "a casa seva", que també era la nostra!! De fet, en Pau i jo veníem de famílies força diferents. Els meus pagesos, els seus més burgesos!

De quan era jove recordo l'envelat on anàvem a ballar per la festa major, i la zona de banys a la platja amb molts estiuejants, però els de Premià ens coneixíem tots. Ara ja no coneixes ni els veïns!

Aquests darrers anys em dedico, principalment, al meu marit que està ja una mica atrotinat, i m'agrada cuinar-li les coses que prefereix. Però jo el que voldria és tornar al Premià del anys 60. Tranquil, molt tranquil.

RADARS ho relaciono amb els llibres. M'agrada molt llegir i quan van traslladar la biblioteca se'm feia difícil anar-hi, i vosaltres em vau ajudar apropant-me'ls a casa.

Premià de Mar, tardor de 2023

A LA TARDOR... COLOR!!

Radars

PER A LA GENT GRAN DE
PREMIÀ DE MAR

ENRADATS... A LA CUINA

Recepta de la Francina: Vichyssoise

Avis: Jo poso una o dues pastilles de caldo de carn a totes les menges i ho faig tot molt a poc a poc!

Cal una paella fonda o una cassola, millor amb tapa de vidre per controlar les coccions.

Primer s'hi posa mantega (100 g) amb el foc molt baix, i quan es comença a desfer s'hi afegeix una ceba grossa tallada molt petita. Quan ja està transparent hi afegirem un parell de patates pelades (uns 300 g) tallades a mig centímetre de gruix, i ho mantenim a foc molt baix. A part, posem una olla amb aigua amb les dues pastilles de caldo de carn, i quan bulli ho tirem a la paella (o cassola) on hi ha la ceba i les patates, fins a cobrir-ho i una mica més. Ho deixem bullir a foc molt suau fins que les patates quedin toves per dintre.

Parem el bull, afegim un formatget en porcions per a cada persona que en mengi, i amb la batedora es liqua tot fins que queda sense grumolls.

Podem afegir-hi una mica de llet si veiem que queda massa espès.

En acabat, es posa a la nevera unes quatre hores (també hi poso les tasses on es servirà la vichyssoise perquè estiguin ben fredes), i es serveix, si es vol, amb unes fulles de julivert tallades petites.

I bon profit!!

Radars

PER A LA GENT GRAN DE
PREMIÀ DE MAR

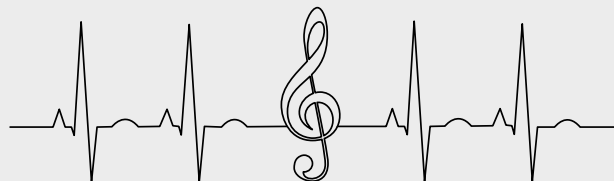
TE'N RECORDES...?

Amb la llum del teu mirar
Has omplert la meva vida
Si em volguessis estimar
Ma il·lusió fora complida
I viuria tan content
Que en mon rostre s'hi veuria
La llum de l'agraïment
I a tothora et cantaria
Una cançó pels teus ulls
Que jo mateix et faria
Una cançó pels teus ulls
Perquè enmig de tants esculls
Fossin ells la meva guia
Rosó, Rosó llum de la meva vida
Rosó, Rosó, no desfakis ma il·lusió...

Pel teu amor, és una cançó catalana que es va estrenar al 1922. Formava part d'un sainet líric. L'obra escènica no va tenir gaire èxit, però la cançó la va transcendir i s'ha convertit en un clàssic de la música catalana amb moltes versions. Finalment, tot i que el títol original era "Pel teu amor", es coneix per la cançó de la "Rosó".

Tota una cançó a l'amor, oi?

ENRADATS... AL FANG

La Montse Solé, usuària de RADARS, ens obre casa seva per parlar de les seves aficions.

Des de molt joveneta ha fet teatre al Patronat, també li agrada cosir, brodar, fer patchwork i pintar. El seu hobby preferit és la ceràmica. Fa uns vint anys que s'hi dedica.

La seva casa està plena d'objectes de ceràmica: gerros, quadres, llums, plats, bols, safates... miris on miris, hi veus ceràmica.

Aquí teniu algunes de les produccions que més li agraden. Boniques, oi?

... FEM COSES

Com cada any des de 2018, RADARS celebra una festa gran a Premià per a agrair a les entitats que hi col·laboren, per a homenatjar les persones que volen adherir-se al projecte i per celebrar amb els i les voluntàries que cada dia som més, i ens ho passem millor.

El dia 8 d'octubre, al voltant de tres quarts d'onze del matí va començar l'acte, amb un petit recital dels poetes i poetesses de la residència l'Onada, després vàrem poder ballar sardanes, balls en línia i, fins i tot, música country.

També ens van acompanyar l'alcalde de Premià, Rafa Navarro i les regidores de Salut Pública, Magda Franquesa, d'ensenyament, Eli Busquets, i de Serveis Socials, Cesca Domènech.

La fi de la Festa la varen posar les noies del tabal de Premià de Mar, les Atabalades.

Recorda que si vols fer-te voluntària de Radars, o si et sents sol, o sola, pots contactar amb nosaltres a l'adreça radars@premiademar.cat. I si vols saber què fem, entra a radars.pdm.cat.

LA CONTRA D'ENRADATS

Som una de les entitats més antigues de Premià de Mar. Venim d'una secció de Conex-Barcelona i des de 1992 som Conex-Premià de Mar, amb seu al local de l'antiga Cambra Agrària al Camí Ral, 29.

El curs 2021-2022 vam celebrar el nostre 30è aniversari.

L'esperit de Conex, des de sempre, ha estat donar formació cultural (no reglada) i entreteniment enriquidor a les persones grans.

Pel que fa a les persones que ensenyen, són benvinguts totes les que voluntàriament i de forma altruista vulguin compartir els seus coneixements en una atmosfera d'amistat i col·laboració.

El passat 21 d'octubre vam celebrar la Festa de l'Agulla que és una exposició i trobada entre les diferents seccions de tota mena de labors, treballs manuals i pintura en roba d'un alt nivell, amb l'assistència de grups d'altres poblacions.

Avui dia, som més de 700 persones usuàries.

Hi ha activitats molt variades: idiomes, informàtica, alfabetització, relats breus. Balls com sardanes, country, ball en línia i sevillanes, pintura, dibuix, i ioga entre d'altres. Totes interessants, i amb l'objectiu de crear dins de les aules un ambient cordial i relaxat.

Vols que la teva entitat aparegui en aquest apartat?

Envia les teves propostes a l'adreça: radarspremia@gmail.com

Radars

PER A LA GENT GRAN DE
PREMIÀ DE MAR

2024

Radars

GENER

DL	DT	DC	DJ	DV	DS	DG
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

FEBRER

DL	DT	DC	DJ	DV	DS	DG
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29			

MARÇ

DL	DT	DC	DJ	DV	DS	DG
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ABRIL

DL	DT	DC	DJ	DV	DS	DG
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

MAIG

DL	DT	DC	DJ	DV	DS	DG
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

JUNY

DL	DT	DC	DJ	DV	DS	DG
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

JULIOL

DL	DT	DC	DJ	DV	DS	DG
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

AGOST

DL	DT	DC	DJ	DV	DS	DG
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

SETEMBRE

DL	DT	DC	DJ	DV	DS	DG
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/ 30	24	25	26	27	28	29

OCTUBRE

DL	DT	DC	DJ	DV	DS	DG
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

NOVEMBRE

DL	DT	DC	DJ	DV	DS	DG
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

DESEMBRE

DL	DT	DC	DJ	DV	DS	DG
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/ 30	24/ 31	25	26	27	28	29

Apunta't aquí les teves cites amb Radars!!